

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

02 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Petru Moraru și Ghenadie Nicolaev,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Ungheni din 13 mai 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 octombrie 2015, declarat de avocatul Diana Sanduleac în numele succesorului părții vătămate Efim Roșca, în cauza penală în privința lui

Nemțanu Victor Victor, născut la 24 mai 1983, originar s. Năpădeni, r-nul Ungheni și locuitor s. Cornova, r-nul Ungheni.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.03. - 13.05.2015;

Instanța de apel: 09.06. - 21.10.2015;

Instanța de recurs: 16.12.2015 - 02.03.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Ungheni din 13 mai 2015, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Victor Nemțanu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 1 an, iar în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată pe perioada probațiunii de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Efim Roșca a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt, că Victor Nemțanu la 02 martie 2015, aproximativ la ora 18:30, conducînd automobilul model „Mercedes ML 270”, n/î Bulgaria CO 2217 BM, pe drumul local „L 376”, dintre s. Cornova, r-nul Ungheni și s. Rădeni, r-nul Călărași, la intrarea în s. Cornova, r-nul Ungheni, dînd dovadă de neatenție în trafic și încredere exagerată în sine, a ieșit pe banda de circulație din sens opus și a tamponat frontal motocicleta model „IJ”, fără numere de înmatriculare, care se deplasa în întîmpinare regulamentară,

fără lumină, la volanul căreia se afla Mefodie Roșca, locuitor al s. Rădeni, r-nul Călărași, căruia potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 42 din 18 martie 2015 i-au fost cauzate vătămări corporale grave, care au dus la decesul victimei.

3. Succesorul părții vătămate Efim Roșca, a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Victor Nemțanu să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În motivarea cerințelor sale, apelantul a invocat dezacordul cu pedeapsa stabilită de către prima instanță în coraport cu consecințele săvârșirii infracțiunii, și anume a supus criticii aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, care în opinia apelantului au fost aplicate greșit, având în vedere faptul că fiul său a fost lipsit de viață, iar inculpatul nu a recunoscut acțiunea civilă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 octombrie 2015, a fost admis apelul succesorului părții vătămate Efim Roșca, casată parțial sentința în latura civilă și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate Efim Roșca a fost admisă parțial fiind încasată din contul inculpatului Victor Nemțanu în beneficiul succesorului părții vătămate suma de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a statuat, că prima instanță corect a examinat cauza în corespundere cu dispozițiile art. 364¹ Cod de procedură penală, făcând o apreciere obiectivă a aspectelor de fapt și de drept ale cauzei prin prizma bazei probante administrate de către organul de urmărire penală, respectiv corect ajungând la concluzia încadrării juridice a acțiunilor inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

La compartimentul individualizării pedepsei, instanța de apel de asemenea a statuat pe corectitudinea soluției adoptate de către prima instanță, care a ținut cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 Cod penal precum și de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a considerat drept legală și întemeiată poziția primei instanțe privind aplicarea în privința inculpatului a prevederilor art. 90 Cod penal, având în vedere circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului care la locul de trai se caracterizează pozitiv, este căsătorit, are la întreținere un copil minor, nu este angajat oficial în câmpul muncii, a suportat cheltuielile pentru serviciile funerare ale succesorului părții vătămate, în sumă de 40000 lei, este fără antecedente penale, la evidența medicilor narcolog și psihiatru nu se află, a colaborat activ cu organul de urmărire penală și a recunoscut vina.

Astfel, instanța de apel a concluzionat, că pedeapsa stabilită inculpatului este adecvată celor săvârșite de către inculpat și efectivă pentru reeducarea și corijarea lui, iar privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 1 an, va contribui la prevenirea în săvârșirea de către inculpat a unor abateri similare.

Ce ține de acțiunea civilă, instanța de apel a reținut, că prima instanță corect a ajuns la concluzia de a admite acțiunea civilă în principiu urmînd ca asupra

cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, însă neîntemeiat nu s-a expus asupra prejudiciului moral care la fel a fost solicitat de către succesorul părții vătămate.

Pornind de la relevanțele dispozițiilor art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, art. art. 1422 alin. (2), 1423 alin. (1) Cod civil, instanța de apel, în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate succesorului părții vătămate Efim Roșca, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea succesorului părții vătămate, urmărind scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temeii, a considerat că suma de 50000 lei este o despăgubire echitabilă pentru daunele morale cauzate succesorului părții vătămate în rezultatul săvârșirii infracțiunii.

5. Avocatul Diana Sanduleac în numele succesorului părții vătămate Efim Roșca, fără a invoca careva temeii din cele 16 prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul Victor Nemțanu să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la o pedeapsă reală fără suspendarea condiționată a executării pedepsei și admiterea integrală a acțiunii civile în partea prejudiciului moral, în sumă de 100000 lei.

În motivarea recursului, apărarea a invocat, că instanțele de fond la adoptarea soluțiilor nu au luat în considerație gravitatea faptei și anume că prin acțiunile sale ilegale, Victor Nemțanu a lipsit de viață fiul succesorului părții vătămate Efim Roșca, mai mult, nu s-a luat în considerație comportamentul inculpatului după săvârșirea infracțiunii, inculpatul nu a recunoscut acțiunea civilă, prin faptul că nu a achitat prejudiciul moral.

Având în vedere circumstanțele menționate, apărarea consideră că inculpatul nu a înțeles consecințele faptei pe care a săvârșit-o și pedeapsa aplicată ultimului nu-și va atinge scopul prevăzut la art. 61 Cod penal.

6. Asupra recursului declarat de avocatul Diana Sanduleac în numele succesorului părții vătămate Efim Roșca, a depus referință procurorul, solicitând respingerea recursului deoarece criticele formulate prin care se susține, că la stabilirea pedepsei inculpatului au fost ignorate prevederile art. art. 61, 75 Cod penal, au format obiect de discuție la judecarea cauzei în apel și cărora instanța le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în decizie, mai mult, decizia instanței de apel în opinia acuzării este fondată și în privința laturii civile, unde instanța de apel a ținut cont de prevederile art. 41 din CțEDO.

6.1. La fel, asupra recursului declarat de avocatul Diana Sanduleac în numele succesorului părții vătămate Efim Roșca, a depus referință avocatul Veaceslav Crăciun în numele inculpatului Victor Nemțanu, solicitând inadmisibilitatea acestuia, deoarece motivele invocate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, prevăzute la art. 427 Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de

recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, ori, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din conținutul recursului declarat, rezultă că recurentul fără ca să facă trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, își manifestă dezacordul, în mare parte cu individualizarea pedepsei stabilite, ceea ce se reflectă în prevederile pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că, *decizia instanței de apel poate fi supusă recursului, pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Astfel, instanța de recurs consideră, că în mod just instanța de apel a menținut sentința primei instanțe, concluzionând că la compartimentul individualizării pedepsei, prima instanță echitabil a stabilit categoria și măsura de pedeapsă, relevând în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei, și anume gradul prejudiciabil al faptei săvârșite, persoana celui vinovat, circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, examinarea cauzei în ordinea procedurii prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, corect statuând că scopul pedepsei poate fi atins fără punerea în executare a acesteia.

Pedeapsa penală, potrivit art. 61 Cod penal, este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, cât și a altor persoane, ori, ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Colegiul menționează că, reieșind din criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 75 Cod penal, instanța de judecată îi stabilește persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în articolul corespunzător din partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

Deci, din hotărârea atacată se constată că, la stabilirea și aplicarea pedepsei, instanța de apel a avut în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia, prevăzute de art. art. 61, 75 Cod penal.

Colegiul reiterează faptul că, în speță, judecarea cauzei penale a avut loc pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în conformitate cu

prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, și potrivit alin. (8) al acestui articol, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Așadar, sancțiunea art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, prevede pedeapsa închisorii de la 3 la 7 ani, iar conform prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, pedeapsa redusă este de la 2 ani până la 4 ani și 8 luni.

Având în vedere cumulul de împrejurări, Colegiul penal conchide că, pedeapsa închisorii în aceste limite, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei în temeiul art. 90 Cod penal, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport, aplicată inculpatului, este stabilită corespunzător gravității faptei, în raport cu pericolul social, atitudinea inculpatului față de cele săvârșite, precum și circumstanțele atenuante stabilite.

Din considerentele nominalizate, instanța de recurs apreciază hotărârea contestată ca fiind corectă și legală, pedeapsa stabilită și individualizată de către prima instanță care a fost menținută de instanța de apel, răspunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Astfel, Colegiul penal consideră că, temeiul pentru recurs semnalat de recurent nu este incident în prezenta cauză, iar instanța de apel și-a motivat just soluția de menținere a sentinței primei instanțe, care a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61, 75 Cod penal.

Subsidiar, Colegiul penal relevă, că motivele invocate de recurent, în ce privește latura civilă, nu se conțin în temeiurile prevăzute la alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, astfel, criticele formulate de acesta nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârii recurate, ca fiind ilegală, mai mult, ele au fost obiectul judecării în instanța de apel, iar decizia instanței corespunde prevederilor art. art. 414, 417 Cod de procedură penală.

În acest aspect, fiind relevante și explicațiile de la pct. 13 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a R. Moldova nr. 9, din 30 octombrie 2009, „Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală”, din care rezultă că, *„În materia despăgubirilor, materiale sau morale, nu există temei de casare care să îngăduie instanței de recurs să reaprecieze cuantumul acțiunii civile.*

Ca atare, în recurs nu se poate solicita reactualizarea despăgubirilor cuvenite, stabilite de instanța de fond”.

Prin urmare, Colegiul penal conchide, că argumentele invocate de către avocatul Diana Sanduleac în numele succesorului părții vătămate Efim Roșca, nu atestă prezența erorilor de drept, care ar constitui temei de implicare a instanței de recurs în vederea casării deciziei instanței de apel și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului ordinar, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de avocatul Diana Sanduleac în numele succesorului părții vătămate Efim Roșca, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 octombrie 2015, în cauza penală privindu-l pe *Nemțanu Victor Victor*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 01 aprilie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev